

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1908. NOVEMBER 20.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 267. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint

Háborus jelek?

Kassa, nov. 19.

Bosznia és Hercegovina annak-talása egy-két hétig lázas izgalmakat okozott a diplomáciában. Azután szokatlan csend támadt. Az európai nagyhatalmak, mintha megnyugodtak volna, nem úgy azonban a csöppnyi Szerbia és a még kisebb Montenegró, mely szünet nélkül fészkelődik.

Szerbia és Montenegró állandóan fegyverkeznek. Bandákat szerelnek föl, azzal a céllal, hogy betörve Boszniába és Hercegovinába, sőt Szlavóniába és a bánáti megyékbe is, ezeket a földeket Macedónia módjára nyugtalanítsák. György urfi, a szerb trónörökös, oly szemtelen hangon diszkurál és a szerb kormány olyan természetű intézkedéseket tesz, hogy végre is figyelmeztetnünk kell a szerb népet e magatartás súlyos következményeire.

A figyelmeztetést megadja nyomtatékosan az a körülmény, hogy a Boszniában és Hercegovinában lévő osztrák és magyar csapatokat megnövesztik, illetve hadi létszámra fölemelik. Ez világos rendszabály, amelyet félreérteni alig lehet. De meg fogja tenni a magát *Forgách* gróf, Ausztria és Magyarország belgrádi követe, aki hír szerint a mai nap során fog igen energikus jegyzéket át-nyújtani a szerb kormánynak.

Ez korántsem jelenti azt, hogy Ausztria és Magyarország óhajtja a háborút Szerbiával és Montenegróval. Sőt ellenkezőleg: a háborút el akarjuk kerülni, azért fogatosít a hadügyi kormányunk olyan rendszabályokat, azért fokozzuk a monarchia fegyveres erejét az elfoglalt tartományokban, hogy Szerbia és Montenegró idejekorán lássa a veszedelmet, amelybe rohan, ha provokáló magatartását el nem hagyja. Az osztrák és magyar monarchia nem provokálja a fegyveres összeütközést, de készen áll arra az esetre, ha Szerbia és Montenegró keresi a harcot. Nem állítunk oda ultimátumot sem Szerbia elé; csak azt óhajtjuk, hogy Szerbia vigyázzon magára és huzza meg magát illő szerénységgel határai között. Mert ha tovább is ugrál, fölfujja magát, fenyegetőzik, hencs és hepciásan nyelvel s a háboru veszedelmeit rajzolja elének: akkor végre is egy igen súlyos leckét fog kapni, amelyre azonban bőségesen rászolgál.

Ausztria és Magyarország minden intézkedésével világosan jelzi, hogy minden eshetőségre készen áll. Csapataink össze vannak vonva a szerbiai és illetve montenegrói határokon. És ha Szerbia örült nagyzásában nem akarja megóvni a békét: akkor nyilván ki fogja erőszakolni a háborút. A mai szerb dinasztia, amely undok vérontás utján jutott uralomra, úgy látszik, olyan helyzetbe jutott, hogy csak hazard kockajátékkal remélheti trónjának megtartását. Ezért provokálja Ausztriát és Magyarországot. S Ausztria és Magyarország, ha nagyhatalmi tekintélyét kockáztatni nem akarja, a provokációt megtorlatlanul nem hagyhatja.

Igy élesedik ki a háboru veszedelme, amit nálunk senki sem keresett és senki sem óhajt. De ha Szerbia dinasztija és kormánya ránk kényszeríti a háborút: végre is kénytelenek leszünk bevonulni Belgrádba.

— A munkásbiztosítási törvény revíziója. A kereskedelmi minisztériumban már hosszabb idő óta folynak a tanácskozások a munkásbiztosító-törvény tapasztalt hiányainak orvoslása céljából. Kossuth miniszter rendelte el ezeket a tanácskozásokat, amelyek már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy nemsokára nyilvánosságra kerülnek a tárgyalások eredményei, amelyekből megismerhető lesz, milyen módon tartják szükségesnek a munkásbiztosító-törvény módosítását.

A vasuti balesetek ellen.

Kossuth rendelete.

A mind sűrűbben előforduló vasuti balesetek arra indították Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, hogy a legmesszebb menő intézkedéseket tegye meg a mulasztást elkövető államvasuti személyzetel szemben. A miniszter a mai kelettel a következő rendeletet intézte az államvasutak igazgatóságához:

Megdöbbenéssel tapasztalom, hogy a m. kir. államvasutakon a balesetek száma állandóan szaporodik, hogy alig mulik el az utóbbi hónapokban nap, hogy kisebb-nagyobb baleset elő ne fordulna. Ez a jelenség annyival sajnálatosabb, minthogy ezek a balesetek, amelyek nemsokára nagy anyagi károkat okoznak az intézetnek, hanem már több emberéletet is áldozatul kívántak, az igazgatóságának éber figyelme és máris tett intézkedései dacára csaknem kivétel nélkül a személyzet mulasztásának voltak következményei. Oly mérveket öltenek már ezek a vétkes mulasztások, hogy már-már alkalmasak megingatni a magyar királyi államvasutak forgalombiztonsága iránti bizalmat. Felelőségem érzetében és az intézethez fűződő nagy erkölcsi és anyagi érdekek következtében

a legmesszebb menő intézkedéseket tartom ez irányban szükségesnek s ezért felhívom ezenel az igazgatóságot, gondoskodjék a személyzet közötti fegyelemnek legteljesebb helyreállításáról, mert egyes egyedül ennek meglátásában látom ezen megdöbbentő jelenségek okát. Elrendelem továbbá, hogy minden egyes balesetnél függessze fel haladéktalanul állásaik alól az összes mulasztó közegeket s indítsa meg ellenük késedelem nélkül a fegyelmi eljárást, egyúttal pedig gondoskodjék arról, hogy az illetők ellen a büntető eljárás is megindíttassék. Ily következményeiben kiszámíthatatlan jelenséggel szemben, mely az élet és vagyónbiztonságot oly nagy mértékben veszélyezteti, nincsen helye semmiféle elnézésnek. Ezt nem is vagyok hajlandó többé gyakorolni, hanem meg fogom torolni a mulasztásokat a személyzet minden rendű és rangú részén, mert csak így lesz a vasuti szolgáltatásban feltétlen szükséges fegyelem ismét visszaállítható.

Ezen rendeletem a személyzettel azzal közlendő, hogy azon nagymérvű áldozatkészséggel szemben, amelyet a kormány és a törvényhozás vele szemben a fizetés és illetményrendezés, valamint jogi viszonyainak szabályozása alkalmával tanusított, joggal elvárható, hogy szolgáltatát pontosan és odaadással teljesítse. Kossuth, s. k.

A rendelet kiadásával egyidejűleg azt az utasítást adta ki Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a vasuti és hajzási főfelügyelőségnek, hogy ezen ügyekben a legmesszebbmenő ellenőrzést gyakorolja.

Az új tisztizetéseket és a legénységi zsold.

Megirtuk, hogy a delegációknak a tisztizetéseket és a legénységi zsold emelésére vonatkozó határozatait szentesítette már a király és a fizetésemelés ügye most a végleges rendezés stádiumába lépett. Az új tisztizetésekről összeállított táblázat szerint ezentul a harmadik rangosztálytól a nyolcadikig bezárólag két fizetési fokozatot, a kilencedik rangosztálytól lefelé pedig három fokozatot, ugynevezett trienniumokat állapítanak meg. Az illetmények kiutalása október 1-ére visszamenőleg történik. Az alsóbb rangosztályokban a magasabb fizetési fokozatokba való előlépés automatice folyik, míg a magasabb rangosztályokban a központi vezetőség szabályozza az előlépést. Így feleslegesé válik az első és másodosztályú századosi intézmény, tehát ezek a rangfokozatok el-esnek. Változás lesz a katonai hivatalnokok rangjelzésében is. Azoknak a századosoknak és katonai tisztviselőknek a korpótékát, akiknek nincs módjukban elérni a nyolcadik rangosztályt, 400 és 800 koronára, a hadapródok szolgálati pótlékát pedig 288 koronáról 600 koronára emelték. 240 koronával emelték a rangosztályba nem sorozott havidíjasok illetményeit is. Az illetmények szabályozása természetesen mindkét honvédségre is kiterjed. Szabályozás alá kerülnek a nyugdíjak is. Teljes nyugdíjazás csak negyven évi szolgálat után jár, de valószerű, hogy rövid időn belül már harmincöt évi szolgálat is jogosítani fog a teljes nyug-

dijra. Rendezni fogják a nyugdíjasok lak-pénzilletményeit is.

A legénységi zsold annyiban javul, hogy a reggelire 7 és fél fillért kapnak, azonkívül kéziszer és fehérnemű tisztítás címén havi 25 és 20 filléres pótlékot kap a legénység.

Premier-est a színházban.

A komédiás.

(Magyari Lajos 3 felvonásos színműve.)

Egy színészről szól a darab s a kritikájának is a színészről kell szólania. Mert hogy színészember az írója, akinek színész-volta a bírálat szempontjából nem mellékes körülmény, hanem elsősorban számbaveendő tényező.

Nem szokott fontos lenni, hogy ügyvéd-e, vagy orvos a drámaíró, az sem lényeges kellék, hogy céhbeli író legyen, — hacsak hivatott a drámaírásra, de itt különös jelentősége van a szerző foglalkozásának. Ezt a témát ugyanis — és így, csak olyasvalaki írhatta meg, akinek lelki szüksége volt, hogy szavakba öltöztesse a mondani-valóit és megértesse másokkal is azt, amit neki az érzései súgognak, amiről beszélnie kell a maga lelki nyugalma érdekében. Ez a téma pedig csak színészember lelkét nyugtalanítja, ilyen érzéseket csak abból várhat ki.

Szóval őszinte emberi érzés ömlik el ezen a munkán, aminek igen nagy jelentősége van, mert értékes zománccal vonja be azt úgy, hogy még ama helyeken is becsessé teszi, melyek a forma tökéletlensége miatt talán kevésbé tarthatnak igényt az értékelésre.

Nagy és ihletett lelkesedéssel tölti el Magyari Lajost a színész hivatása és meg kell adnunk, hogy az ő lelkesedése nem exaltált túlzás, hanem egy intelligens egyéniségnek természetes emóciója. Mindenekfelett becses és tiszteletreméltó pedig ez a lelkesedés azért, mert igaz oka és becsületes inspirátora egy irodalmi alkotásnak, mely ha kivitelében nem is olyan sikerült, mint amennyire megérdemelné, de mindenesetre egészséges és termőképes gondolkodás műve.

Egy jeles vidéki magyar színművész a darab főhőse. Eleterős, fiatal, szép ember, aki a lelkét viszi belé a munkájába és úgy hiszi, hogy amikor magával ragadja a művészetében gyönyörködő embereket, amikor önfeledt mosolyt varázsol az ajkukra és izzó szenvedélyek pirját vetíti az arcukra, akkor a lelkükhöz is hozzáférközt és egyesült velők abban az érzésben, melyet a maga lelke forróságával tett meleggé. Így hiszi és ezért bizik benne, hogy a maga lelkesült művészetével megéli az utat imádoztja, — egy előkelő leány — lelkéhez is és hogy azon át a szívét is megnyeri. — Csalatkozik. A leány lelkét nem tudja elérni. Hazug kacérság vezet félre és hideg gög állja az utját. A leány csak komédiásnak tartja, aki nagyon messze áll ő alatta, nemhogy a szívéért versengjen. A forró művészi lélek megdermed, — de fellobban még egy végső próbálkozás reményében. Egy utolsó kísérletet akar még tenni. A színpad forró deszkáiról fogja megejteni azt a lelkét, melyet az uri szalon hideg parkettjén hiába ostromolt! De nem valósíthatja meg a tervét. Egy kalandvágyó asszony, akit a végsőkig ingerel, hogy szerelmi ajánlatai nem hevítik fel a művész dermedt érzéseit, botrányt zúdít reá s ezzel lehetetlenné teszi a vidéki város társadalmát. Megsemmisül az utolsó kísérlet reménye is és a művész nemcsak szerelmét veszti el, hanem az önmagába vetett hitét is. Kiegyezett lélekkel — roskadt teattal megy — „lehúlni.”

Nem tudjuk, a halálba indul-e a családott ember, vagy csak önkéntes számkive-

tésbe, de hiszen ez már lényegtelen is. A művész a szemünk láttára halt meg, s így a tragikum elérte a tetőpontját, a katasztrófa be van fejezve. Ezt a rajongó művészbembert erős és határozott vonalakkal rajzolta meg Magyari Lajos. Igaz érzéseket, magvas gondolatokat adott az ajkára, és helyes érzéssel állította be az események középpontjába. Meglátszik rajta, hogy alapos életismerettel és nagy szeretettel teremtette meg, de lehetetlen észre nem venni azt is, hogy a sorsa sötét pesszimizmusát szintegy a maga lelkéből merítette, s ezzel már végzetes hibát követett el.

Magyari Lajos kevés gondot fordított a környezet rajzára és inkább csak staffáznak tekinti, mely nem valami jelentékenyen folyik be a főalak sorsának irányításába. Ezt ő majdnem egészen a maga sötétlátásával intézi s ezért erőszakoltnak látszik az események egymásratorlódása. Nem leljük meg a magyarázatát a millió vázlatos rajzában. Itt tűnik ki a fontossága annak, hogy a szerző színészember, mert észrevesszük a részrehajlást, mellyel a főhős iránt, — a mellékalakok rovására — viseltetik. Ez adja meg egyszersmind a darab karakterét. Higgadt íróember, akinek a színész is csak olyan dráma téma, mint más halandó, talán jobban szerkesztette volna meg a darabot, de senki más sem adhatta belé azt a lelkesült szeretetet, mely Magyari munkáját jellemzi.

A színműnek igen nagy sikere volt. Zsufolt ház nézte végig a bemutató előadást és sokszor hívta lámpák elé a szerzőt s az előadó művészeket.

A főhőst, Vári Lászlót — Rác dr. alakította gyönyörűen. A szerep mintha reá volna szabva, annyira hozzáidomul a jeles művészhez. Az ő nagy művészetimádata kifejező hangokhoz jut benne s olyan hatásokot ér el, aminket csak a szívből jövő érzelmek tudnak kiváltani. Komjáthy János (Teleký jószágigazgató) egy elborult kedélyű, sokat csalódott alakot rajzolt meg nagyon szépen. Faragó (Sárváry ny. főispán) egy öreg magyar urat játszott jóvalánisan. Pápay Lajos és Bársony Aladár két fiatal színész szerepében tetszetek. Részt vett a jó előadásban Miskey és Serfőzy is.

A hölgyek közül Komjáthy Z. Teréz (özü. Tóváryné) pompásan pointrozta az előkelő, társasági, gőgös uriaszonyt. Etsy Emilia (Elza) az elérhetetlen ideált ékesítette fel kivanatos bájjal. Fái Flóra (Kéryné) a szenvedélyes asszony jelenetét csinálta meg mesterien. Burányiné kedves naivitással játszotta a művész szállásadójának leányát.

A bemutatót megelőzően Moinaux „Süketnek kell lenni” c. egyfelvonásosa ment jó előadásban, Faragó, Etsy, Bársony és Ujváry játszották.

Holländer Árpád.

HIREK.

— Erzsébet napja. Kassa város társadalmi őszinte kegyelettel adózott a mai napon Erzsébet királyné emlékének. A kassai templomokban gyászistenisztelet volt, melyen a hatóságok, testületek teljes számban jelentek meg. Az összes iskolákban énekekkel, szavalattal és ünnepi beszéddel kapcsolatos emlékünnepele volt. A gyásznap jeléül fekete zászlók lengtek a középületeken.

— Ünnepe a főgimnáziumban. Ma d. e. 1/2, 10 órakor ünnepele meg a premontrai főgimnázium ifjusága dr. Horváth Balázs igazgató és a tanári kar jelenlétében az intézet tornatermében Szent-Imre herceg, Szent-Erzsébet és Erzsébet királyné emlékéit. A szépen lefolyt hármass ünnepély műsora a következő volt: Himnus. Énekelte a dalkör. Szent-Imre herceg ünnepére. Irta Szemlér

Ferenc. Szavalták: Wlaszlovits G. és Keresztfalvy. Szent-Erzsébet betege. Irta Bán Aladár. Szavaltá Libertini Márton. A királyné és a virágok. Irta Sas Ede. Szavaltá Székely-Doby Zoltán. Magyar dalok. Előadta a zenekör. Beszédet mondott Zoltán Dénes. Ezután Horváth Balázs dr. igazgató felolvasta a segélyzettek névsorát. Mária méhei. Irta Mindszenty G. Szavaltá Takács I. Az ünnepély végeztével az igazgató az ifj. Erzsébet segítő egyesület 500 koronányi segélyét osztotta ki az intézet szegénysorsu, de jó előmenetelű tanulóit között.

— Választási mozgalom. Az első kerület választói ma este 8 órakor érkekezletre jönnek össze a Royal vendéglő nagyertermében. Ezen a gyűlésen a kereskedők és iparosok Siposs A. Gyula kamarai elnököt fogják jelölni. — Az V-ik kerületben erősen szaporodik Deutsch Jenő pártja. Köréje sereglik a kerület kereskedő és iparosainak zöme, valamint őt pártolja a jelentékeny számú értelmiség. Az agilis jelölt a napokban a kerületben több helyütt programbeszédet tart.

— Keresztény szociális kurzus. A Bethlen-körtüti kath. olvasóköri november 22-én, 23-án és 24-én, mindennap este 6 órai kezdettel keresztény szociális kurzus lesz. Vasárnap előadást tart Ruffy Pál dr. a gyermekvédelemről, Krassy József dr. a tulajdonjogról, Göröcsösy Dénes a kath. népirodalomról, Hettőn, Nagy Emil dr. orsz. képviselő a parasztvédő fajpolitikáról, Szentiványi Károly a falu védelméről, Zlinszky István dr. a kath. egyesületi életéről, Kedden, Fieber Henrik dr. a régi és modern esztétikai kulturáról; Giessvein Sándor dr. orsz. képv. a kisiparról; Kiss Menyhért dr. a nép szellemi táplálékáról tart felolvasást.

— A rendőrlégénység fizetésrendezése. Egy kassai hírlap mai számában hosszabb cikkben közli, hogy a rendőrlégénység a fizetésrendezés folytán neki járó többletet még maig sem kapta meg. Váczy József főkapitány ezzel szemben kijelenti, hogy a cikk adatai téves információknak, amennyiben a rendőrlégénység számára a fizetési többlet kiutalása már folyamatban van. A fizetési többlet kvótájának a kiszámítása iránt a főkapitány azonnal megtette a kellő intézkedéseket. De miután 88 egyén külön-külön fizetési lapjának számvevősségi kiszámításáról volt szó, a számfejtési munka még a legnagyobb jóakarat mellett sem készülhetett el a hét elejénél közelebbi idő alatt. Az ügynek halogatása meg nem állapítható s csakis téves sugalmazás okozhatta, hogy a valóltan hír s az abból levont következtetés egy kassai hírlap hasábjain megjelent.

— Vívósport. A kassai atletikai klub rendes vívó óráit hetenként 3-szor tartja és pedig, hétfő, szerda és pénteken este 5 órától 8-ig Horváth Lajos okl. vívómester vezetése mellett, ennek Fő-utca 110. sz. alatt lévő vívótermében. A vívó szakosztály Dr. Horváth Lajos vezetése alatt e napokban fog megalakulni. A vívársra vonatkozó mindennemű felvilágosítást és értesítést a szakosztályvezető készséggel megad.

— Halálozás. Seress Márton, kassai vendéglős, ma éjjel életének 55-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halála őszinte részvétet kelt a közönség körében, hol csak becsülni tanulták a jótékony szívű, igaz magyar érzésű férfit. Evekig elnöke volt a vendéglősök, kocsmárosok és pincérek egyesületének, két cikluson át tagja a törvényhatósági bizottságnak. Halálos ágyán nősült meg a sokat szenvedett ember, akit most hónapok óta tartó színlődéséről megváltott a halál. Seress Márton a Kossuth Lajos-utca 5. számú házból péntek délután 2 órakor temetik. Haláláról a vendéglősök-egylete is gyászjelentést adott ki.

— Rákóczi-ház. Zemplén vármegye törvényhatósága föllíratilag arra kéri a kor-

mányt, hogy Borsi községben, ahol Rákóczi Ferenc fejedelem született, létsítésen Rákóczi-házat és erre a célra vegye meg a fejedelem szülőházát. A feliratot pártolásvéggett most elküldték a törvényhatóságoknak.

— Herczegh Ferenc kastélya. A legnépszerűbb magyar író, Herczegh Ferenc, nemrégiben megdőlt. Aztán nászutra indult fiatal feleségével és nem is tért többé vissza Budapestre. Herczeghek egyszerűen eltűntek. A Kossuth Lajos-utcai korzóról elmaradt az örökre szürkeruhás Grill Juliska, a Nemzeti Színház előadásáról pedig a mindig elegáns Herczegh Ferenc. Eltűntek, mintha a föld nyelte volna el a boldog, fiatal párt. Nászutasok hollétét nem illik nagyon kutatni, de Herczegh Ferencről lévén szó, egy hírlapíró mégis vállalkozott, hogy kinyomozza őket. Az expedíció sikerrel járt. Sikertült Herczeghüket Váczott fel-fedezni. A száztemplomu városka legmeszebb fekvő végén, jó félórnyira a vasuti állomástól, zeg-zugos utcák között tőretett nyaralója számára új utcát Farnady József, a szerencsétlen végül miniszteri titkár. Alacsony, zsupfedeles házak közé hatalmas, tiszobás palotát építtetett a Duna partjára, a Dunára nyíló angol kerttel, szökőkúttal, villamos világítással és a modern kényelem minden eszközével felszerelve. A tuszkulánnum elkészült, Farnady azonban sohasem lakhatott benne. Mire a szobafestők végeztek a munkájukkal, ő már a sirban pihente ki az élet fáradalmait. Önkézevel vetett végett az életének. Az örökösöktől most Herczegh Ferenc vette meg és részben átalakította a palotát. Mikor az építkezésekkel elkészültek, hozzáfogtak a fészek berendezéséhez. Herczeghnek volt holmija; négy hatalmas szoba volt tele velők. Vásárolnia tehát nem igen kellett. Inkább csak asszonyi holmit, asszonyszobákba való butorokat. A lakása most valóságos muzeum. Képek, műkincsek, amik ezreket érnek, vannak itt halomra hányva: emlékek Herczegh Ferenc utazásaiból, tisztelőinek, olvasóinak ajándékai. Ebben a remek kastélyban éli most mézes heteit fiatal feleségével a nagy író s itt készül legújabb darabja, „A rébusz báró“.

— Az ipartörvény ankétját elhalasztották. Több mint másfél esztendeig készült az ipartörvény módosítását célzó javaslat s immár feléve is elmúlt, hogy készen van. Az érdekelt körök azonban még mindig nem készülték el a javaslat tanulmányozásával s így a november hóra tervezett ankét ismét halasztást szenved. Legújabbban a budapesti kereskedelmi és iparkamara intézett ebben az ügyben felterjesztést Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, kérve, hogy engedjen még időt az érdekelt iparosok és kereskedőknek a tervezet megfontolására, annál is inkább, mert az egyes kereskedői és ipari testületek csak december és január havában fogják üléseikben megvitathatni a törvényjavaslat második részét, amely a kötelező egyesülésről, a munkaadók és alkalmazottak egymáshoz való viszonyáról, a sztrájkokról stb. szól. Kossuth Ferenc méltányolva a kamara felterjesztésében felhozott indokokat, az ankét megtartását jövő év első hónapjaira elhalasztotta. A miniszter erről a napokban értesíteni fogja az összes érdekelt testületeket.

— Gyilkos parasztlégény. Beregszászról írják: Törökruzsán a korcsmában tartott parasztbálon Benczulák János parasztlégény összeszólkalkozott Dvonik Mihály nevű társával. Dulakodás közben Benczulák kést ragadott és Dvonikot szíven szurta, aki rügtön meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— Leégett gyár. Liptószentmiklósról írják: November 15-én éjjel leégett Malu-zsina községben az ottani képeretgyár, a mely egy részvénytársaságé. A kár biztosítás útján megtérül. A részvénytársaság azon van, hogy a gyárat minél előbb ujjaépítse, hogy munkásait foglalkoztathassa.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejártua szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Színház.

— A Saranana ballet kassai fellépte. Ma este érkezik Kassára a berlini Saranana ballet társaság, hogy holnap estétől kezdve négy előadásán át gyönyörködtesse a kassai közönséget. A ballet művész csoport legutóbb a pécsi Nemzeti Színházban vendég szerepelt s a dunántúli metropolis közönségét magával ragadta. Kassán nagy érdeklődés várja a ballett vendégjátékait, ami a színházi pénztár erős jegykeresletéből is konstatálható.

— A könyvtárnok. Ujváry Lajos eredeti alakítása a legutóbb élénk sikert hozott a *Könyvtárnok* reprisének. Ez a régi, elavult vigjáték a fiatal művész közvetlen humora és derüs kedélye által friss hatást idézett elő. A könyvtárnok második előadásában holnap lesz részünk. Ezzel egyidejűleg mutatkozik be a Saranana ballettársaság.

Színházi műsor:

Csütörtök: másodsor *A komédiás*.

Pénteken: a Saranana, berlini nagy ballet-társaság első vendégjátéka és a *Könyvtárnok*. Vigjáték.

Szombaton: a Saranana ballet-társaság második vendégjátéka a *Millárdos kisaszszony*. Operette.

Vasárnap: d. u. *A tig özegegy*. Operett. Este a Saranana ballet-társaság harmadik vendégjátéka és a *Varázskeringő*. Operette.

Hétfőn: a Saranana balet-társaság utolsó fellépte és a *Markancos hölgy*. Vigjáték.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése

Költségvetés tárgyalása.

Budapest, nov. 19.

A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt. A költségvetés tárgyalása *Brediceanu* Coriolán felszólalásával kezdődött, ki nemzetiségi szempontból kifogásolja a javaslatot és polemizál Hoitsy tegnapi beszéde fölött. A javaslatot nem fogadja el.

*Zagorác*z horvátul beszél a javaslat ellen. Éles támadásokban részesíti a kormányt és a magyar közjoggal

ellenkező kitételeket hangoztat, miért az elnök rendreutasítja. A javaslatot nem fogadja el.

Farkasházy Zsigmond hevesen kikel az elnöki házszabályok ellen, miért az elnök rendreutasítja.

Dobrovics Milán kibeszéli az ülést. Az ülés 2 óra után ért véget.

Öt év után nyugdíj.

Budapest, nov. 19.

A közigazgatási bíróság tegnap fontos határozatot hozott, mely szerint azon állami hivatalnokok nejei, kik legalább 5 évet szolgáltak, nyugdíjra tarthatnak igényt.

Pusztító orkán.

Budapest, nov. 19.

Sziciliában és Spanyolország déli részén tegnap óriási vihar pusztított. Több ember meghalt; számosan megsebesültek. A kár óriási.

Meggyilkolt kereskedő.

Makó, nov. 19.

Róth József makói kereskedő tegnap kiment egy közeli tanyára, hogy egy disznótoron részt vegyen. Mint-hogy késő éjszaka sem jött haza, a fia utána indult és apját az uton megfojtva találta. A kocsi, melyen a tanyára ment, a lovakkal együtt eltűnt.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. november hó 19-én (páratlan)

— ujdonságul másodsor: —

A komédiás

Színmű 3 felvonásban: Irta: Magyar Lajos.

SZEMÉLYEK:

Özv. Tóváry Károlyné	— — —	Komjáthné Z. T.
Elza	— — —	Étsy Emilia
Tekla	leányai	— — — Szilágyi Rózi
Piroska	— — —	— — — Lugosy Irén
Sárváry Bálint, nyug. főispán	— — —	— — — Faragó Odón
Teleki Tibor	— — —	— — — Komjáthy János
Dr. Kéry Antal, alügyész	— — —	— — — Serfőzy Gy.
Irma, a felesége	— — —	— — — Fáy Flóra
Váry László	— — —	— — — Dr. Rác Ede
Szélesi Béla	vidéki színészek	— — — Pápay Lajos
Falvi Imre	— — —	— — — Bársony A.
Kékessy Benő, vidéki uracs	— — —	— — — Miskey József

— Ezt megelőzi: —

Süketnek kell lenni.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: J. Moinaux.

Fordította: Császár M.

SZEMÉLYEK:

Damoiseau, gazdag magánzó	— — —	Faragó Odón
Eglantine, leánya	— — —	— — — Étsy Emilia
Placide	— — —	— — — Bársony Aladár
Bonifác, inas	— — —	— — — Ujvári Lajos

FIGYELEM!

Aki elzálogosított ékszerét, arany- és ezüstneműjét kiváltani nem képes, annak **zálogcéduláját legmagasabb áron megveszi!**

HEILMANN HENRIK

órás és aranyműves

Kassa, Kossuth L.-u. 9.

==== Régiségek a legmagasabb áron vásároltatnak. ====

SZULTÁN

nagyon kellemes, tiszta ízű, szén-savban gazdag, lithion-tartalmu ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Lithium tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyag-bajok esetében, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

Hugyhajtó és hugyoldó!**SZULTÁN**

Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda:

EPERJES.

Igazgatóság: **BUDAPEST.**
IV., Ferenc József-rakpart 22. sz.

Kapható Kassán minden ásványvíz-kereskedésben és vendéglőben.

FELDMANN HERMAN ASSA.

Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiu-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház).

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán** 40 év óta fennálló

férfi-, fiu- és gyermekruha áruházamat

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentúl összes áruimat

szigorúan betartott szabott árak

mellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyjából — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Amidőn az irántam eddig is tanúsított szives bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
finom és divatos gyapjuszöve-
tekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

FELDMANN HERMAN.

Makulatura papir

||| kicsiben és nagyban |||
||| jutányos áron kapható |||

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L.-u. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaérról.)

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak. Cim a kiadóhivatalban.

Használt, jó karban lévő kerékpárt sürgős megvételre keresek.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Szatócscok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala **Kossuth Lajos-utca 16.**

OOOOOOO OOOOOOOO

A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak **FÉLARON** szerezhetik be egyenruhájukat

LICHTIG LIPÓTNÁL

Kassa fő-utca 103.

Közös egyenruhakat átcsereél honvédségi egyenruhákért.

OOOOOOO OOOOOOOO

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskére és cheque-számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

o Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezése. o

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Haltenberger Béla

ruhafestő-, vegytisztító- s gőzmosó-gyára Kassán.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint **gyárom lényeges bővítése** folytán a ruhafestést vegyi tisztítást, valamint a fehérnemű gőzmosást **az ismert jó kivitelben sokkal rövidebb idő alatt**

mint ezideig, végezhetem. — Az őszi és téli ruhák, szőrmeneműek stb. **mielőbb való be- küldése ajánlatos.**

Átvételi üzletek Kassán: **Kossuth L.-u. 3.**
Fő-u. 85. (Andrássy-pal.) Gyár: **Deák Ferencz-u. 32/34. Szerecsen-u. 3.**

Telefonszám:
70.